

LIETUVOS KARJERŲ ASOCIACIJA

Senasis Ukmergės kel. 4, Užubalių k., LT-14013 Vilniaus r.; kodas: 168045184
Tel.: +370 698 29342; faks.: +370 5 2032774; el. paštas: nsm@nsm.lt; www.lietuvoskarjerai.lt

Lietuvos Respublikos
Sveikatos apsaugos ministerijai

2015-07-21 Nr. 2015/24

DĖL KARJERUOSE DIRBANČIŲ MECHANIZMŲ SUKELIAMO TRIUKŠMO VERTINIMO

Lietuvos karjerų asociacijos narė – UAB „GJ Magma“ 2015-03-18 d. raštu Nr. 074 kreipėsi į Sveikatos apsaugos ministeriją su prašymu paaiškinti, kaip tinkamai turėtų būti taikoma Lietuvos higienos norma HN 33:2011 „Triukšmo ribiniai dydžiai gyvenamuosiuose ir visuomeninės paskirties pastatuose bei jų aplinkoje“ vertinant triukšmo poveikį gyventojų sveikatai planuojamoje ūkinėje aplinkoje susijusioje su kasybos darbais.

Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerija 2015-04-07 raštu Nr. (10.2.2.3-411)10-3327 „Dėl karjeruose dirbančių mobilių mechanizmų keliamo triukšmo vertinimo“ atsakė pareiškėjui bei regioniniams visuomenės sveikatos centrams išplatino informaciją paaiškindama, kad „*karjero veiklai (kaip nustatytoje nekintamoje vietoje vykdomai ūkinei komercinei veiklai, objektui) taikytini Lietuvos higienos normos HN 33:2011 1 lentelės 4 punkte nustatyti triukšmo ribiniai dydžiai*“. Tai reiškia, kad prognozuodami laukiamus triukšmo lygius gyvenamojoje aplinkoje dėl karjeruose naudojamų judrių triukšmo šaltinių turime neviršyti stacionarių triukšmo šaltinių leistinus triukšmo lygius.

Toks siūlomas minėtos higienos normos praktinis taikymas neįnešė daugiau aiškumo nei pareiškėjui, nei Lietuvos karjerų asociacijos įmonėms, kurios ir užsako poveikio aplinkai vertinimus.

Prisimenant įvykių chronologiją bei vykusias diskusijas dėl teisės aktų taikymo, norime pabrėžti, kad Lietuvos karjerų asociacija dalyvavo darbo grupėje rengiant Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro įsakymo „Dėl Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2004 m. rugpjūčio 19 d. įsakymo Nr. V-586 „Dėl sanitarinių apsaugos zonų ribų nustatymo ir režimo taisyklių patvirtinimo“ pakeitimo projektą. Šis įsakymas buvo patvirtintas 2011 m. balandžio 12 d. Nr. V-360. Jame be kitų pakeitimų buvo panaikintos sanitarinės apsaugos zonos (SAZ) apie karjerus. Šio pakeitimo aiškinamajame rašte buvo nurodyta, kad „*Karjeruose dažniausiai nėra statinių (dirba mobilios transporto priemonės), todėl reikalavimas nustatyti SAZ karjerams neatitiko Lietuvos Respublikos visuomenės sveikatos priežiūros įstatymo (Žin. 2002, Nr. 56-2225) 24 str. nuostatos, pagal kurią SAZ reikia nustatyti apie statinius*“. Šios nuorodos liudija, kad prieš 4 metus Sveikatos apsaugos ministerija nelaikė karjero ir jame dirbančių mechanizmų stacionariu taršos šaltiniu. Tačiau minėtame Sveikatos apsaugos ministerijos 2015-04-07 rašte nurodoma, kad ūkinė veikla karjere vyksta nekintamoje vietoje. Tai neatitinka realios situacijos ir aukščiau nurodyto SAZ panaikinimo motyvo. Karjerų eksploatavimo veikloje tikrai telkinio kontūras arba kasybos sklypo riba yra stacionari. Tuo tarpu visa veikla yra labai mobili. Nei vienas mechanizmas nedirba toje pačioje vietoje visą karjero egzistavimo laiką. Priklausomai nuo darbų pobūdžio kiekvienas iš jų kiekvieną dieną ar netgi valandą dirba vis kitoje vietoje. Karjeruose triukšmą skleidžia motorinės transporto priemonės ir kiti judantys mechanizmai (ekskavatoriai, skreperiai, buldozeriai, automobiliai, gręžimo staklės ir pan.). Visa tai pagal Lietuvos Respublikos triukšmo valdymo įstatymą yra **judrūs triukšmo šaltiniai**. Pagal tą patį įstatymą „*Stacionarus triukšmo šaltinis – triukšmo šaltinis, kurio buvimo vieta yra nekintama*“.

Lietuvos Respublikos mokesčio už aplinkos teršimą įstatyme nurodoma dar išsamiau: „**mobilus taršos šaltinis** – kelių, geležinkelių, oro, vandens, **kitos transporto priemonės, ne keliais judantys mechanizmai, varomi varikliais (motorais), naudojančiu benzina, mazutą, suskystintas naftos dujas, suslėgtas gamtines dujas, dyzeliną, reaktyvinių variklių kurą. Stacionarus taršos šaltinis** – taršos objektas, kuris negali būti perkeltas iš vienos vietos į kitą, nepakeitus jo paskirties ir iš esmės nesumažinus jo vertės“.

Pagal Lietuvos Respublikos triukšmo valdymo įstatymo 14 str. Triukšmo šaltinių valdytojų pareigos ir teisės 1 dalyje teigiama, kad „**triukšmo šaltinių valdytojai, planuojantys savo ūkinėje veikloje naudoti stacionarius triukšmo šaltinius, privalo įstatymų ir kitų teisės aktų nustatyta tvarka atlikti triukšmo poveikio visuomenės sveikatai ir aplinkai vertinimą.**

Pagal to paties įstatymo 14 str. 2 p. „**Triukšmo šaltinių valdytojai, planuojantys statybos, remonto, montavimo darbus gyvenamosiose vietovėse, privalo ne vėliau kaip prieš 7 kalendorines dienas iki šių darbų pradžios pateikti savivaldybės institucijoms informaciją apie triukšmo šaltinių naudojimo vietą, planuojamą triukšmo lygį ir jo trukmę per parą, triukšmo mažinimo priemones**“.

Šios įstatymo nuostatos nurodo prievolę vertinti triukšmo poveikį visuomenės sveikatai ir aplinkai tiksliai tuo atveju, jei ūkinėje veikloje bus naudojami stacionarūs triukšmo šaltiniai. Karjeruose triukšmas kyla tiksliai dėl mobilių transporto priemonių ir ne keliais judančių nepastovioje vietoje dirbančių mechanizmų. Lietuvos Respublikos triukšmo valdymo įstatymas netgi nereikalauja tokiu atveju atlikti poveikio visuomenės sveikatai ir aplinkai vertinimo.

Šios įstatymo ir kitų teisės aktų nuostatos sunkiai sugretinamos su Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerijos 2015-04-07 rašte Nr. (10.2.2.3-411)10-3327 išdėstytais teiginiais, ir kuriuos savo praktikoje taikys regioniniai visuomenės sveikatos centrai.

Tikslu išvengti skirtingo teisės aktų interpretavimo bei galimybės verslui sudaryti aiškias reikalavimų sąlygas, prašome Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministeriją organizuoti pasitarimą iškeltiems neaiškumams dėl teisės aktų nuostatų taikymo bei interpretacijos aptarti. Kontaktinis asmuo pasitarimo reikalams aptarti: Antanas Bartulis, Lietuvos karjerų asociacijos prezidentas, tel. +370 689 29342, el. paštas a.bartulis@dolomitas.lt

Pagarbiai
Antanas Bartulis
Lietuvos karjerų asociacijos prezidentas